Arhivska oznaka:
HR-DAM-239

Naslov:
Mjesne i osnovne organizacije Socijalističkog saveza radnog naroda Hrvatske s područja Međimurja (arhivski fond, 1954-1962)

Vrijeme nastanka:
1954-1962 g.

Razina:
Fond

Klasifikacija:
H.2.2.11. - Ostale razine NF/JNOF/SSRN

Sadržaj:
Fond se većinom sastoji od zapisnika sjednica osnovnih i mjesnih organizacija SSRNH-a.

Količina:
0.27 Dužni metar

4 Svežanj

Vrsta gradiva:
Spisi

Zapisnici sjednica

Jezik:
Hrvatski

Pismo:
Latinica

Posjednik:
Državni arhiv za Međimurje

Licenca:
Javno dobro

Mjesto (grad/općina):
Držimurec (Mala Subotica)

Ivanovec (Čakovec)

Belica (BELICA)

Mala Subotica (MALA SUBOTICA)

Dragoslavec (Sveti Juraj na Bregu)

Dunjkovec (Nedelišće)

Mačkovec (Čakovec)

Nedelišće (NEDELIŠĆE)

Novo Selo na Dravi (Čakovec)

Pribislavec (PRIBISLAVEC)

Brezje (Sveti Juraj na Bregu)

Črečan (Nedelišće)

Gornji Hrašćan (Nedelišće)

Orehovica (OREHOVICA)

Novo Selo Rok (Čakovec)

Šenkovec (ŠENKOVEC)

Palovec (Mala Subotica)

Podbrest (Orehovica)

Sveti Križ (Mala Subotica)

Štefanec (Čakovec)

Pretetinec (Nedelišće)

Lopatinec (Sveti Juraj na Bregu)

Mihovljan (Čakovec)

Vučetinec (Sveti Juraj na Bregu)

Savska Ves (Čakovec)

Frkanovec (Sveti Juraj na Bregu)

Knezovec (Šenkovec)

Vularija (Orehovica)

Gornji Kuršanec (Nedelišće)

Krištanovec (Čakovec)

Kuršanec (Čakovec)

Mali Mihaljevec (Sveti Juraj na Bregu)

Pušćine (Nedelišće)

Šandorovec (Čakovec)

Zasadbreg (Sveti Juraj na Bregu)

Macinec (Nedelišće)

Trnovec (Nedelišće)

Okrugli Vrh (Sveti Juraj na Bregu)

Pleškovec (Sveti Juraj na Bregu)

Strahoninec (STRAHONINEC)

Totovec (Čakovec)

Oznaka arhiva:
HR-DAM

Status dostupnosti:
JAVNO

Napomene:
Napomena o izlučivanju

Prilikom predaje gradiva nije priložen zapisnik o izlučivanju.

Napomena o sređenosti
Osnovno sređeno

Napomena o tvarnim značajkama
Nosač zapisa je papir. Većina spisa je u dobrom stanju. Pojedini papiri su krhki i rubno veoma oštećeni od spajalica koje su korodirale. Prisutne su mrlje od prašine i razlivenih tekućina, oštećenja rubova uzrokovana neadekvatnim odlaganjem, utjecajem atmosferskih uvjeta i glodavaca.

Napomena o objavljivanju
Odobrena je objava onoga gradiva čiji sadržaj ne podliježe Općoj uredbi o zaštiti podataka (GDPR), odnosno Zakonu o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka (NN 42/18). Samo za osobnu uporabu i istraživački rad. Reproduciranje zabranjeno. Izrada digitalnih i tiskanih reprodukcija na zahtjev (kopiranje ili skeniranje cjelovitog rada dopušteno je uz pisanu suglasnost autora).

Napomena o distribuciji
Umnožavanje je dozvoljeno sukladno Pravilniku o korištenju arhivskog gradiva i Pravilniku o radu čitaonice Državnog arhiva za Međimurje.

Obavijesno pomagalo
Privremeni popis

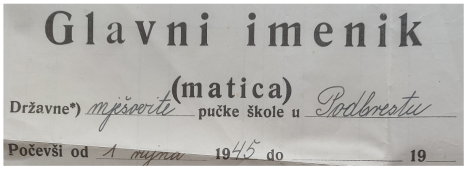
Lokacija izvornika
Državni arhiv za Međimurje

Preuzimanje
Fond je preuzet od Državnog arhiva u Varaždinu na temelju Ugovora o razgraničenju (23. rujan 2008. godine). Zapisnik o primopredaji arhivskog gradiva 14.6.2024.(KLASA: 611-03/24-29/2 i URBROJ: 2109-65-02-24-1) između DAVŽ i DAM. Predan je 1 svežanj (Zapisnici sjednica 1963-1964.)

Vrsta zapisa:
Tekst

Vrsta sadržaja:
Tekstualni dokumenti

Arhivska oznaka:
HR-DAM-125

Glavni imenik
(matica)
Državne*) mješovite pučke škole u Podbrestu
Počevši od 1 svibnja 1945 do 19

Naslov:
Osnovna škola Podbrest (arhivski fond, 1945-1960)

Vrijeme nastanka:
1945-1960 g.

Razina:
Fond

Klasifikacija:
D.4. - Osnovne/pučke škole

Sadržaj:
Fond sadrži školske imenike.

Količina:
0.3 Dužni metar

2 Knjiga

Vrsta gradiva:
Matične knjige učenika

Jezik:
Hrvatski

Pismo:
Latinica

Posjednik:
Državni arhiv za Međimurje

Licenca:
Javno dobro

Mjesto (grad/općina):
Podbrest (Orehovica)

Oznaka arhiva:
HR-DAM

Status dostupnosti:
JAVNO

Napomene:
Napomena o izlučivanju
Prilikom predaje gradiva nije priložen zapisnik o izlučivanju.

Napomena o sređenosti
Osnovno sređeno

Napomena o tvarnim značajkama
Fond je sačuvan u dobrom stanju.

Napomena o objavljivanju
Odobrena je objava onoga gradiva čiji sadržaj ne podliježe Općoj uredbi o zaštiti podataka (GDPR), odnosno Zakonu o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka (NN 42/18). Samo za osobnu uporabu i istraživački rad. Reproduciranje zabranjeno. Izrada digitalnih i tiskanih reprodukcija na zahtjev (kopiranje ili skeniranje cjelovitog rada dopušteno je uz pisanu suglasnost autora).

Napomena o distribuciji
Umnožavanje je dozvoljeno sukladno Pravilniku o korištenju arhivskog gradiva i Pravilniku o radu čitaonice Državnog arhiva za Međimurje.

Obavijesno pomagalo
Privremeni popis

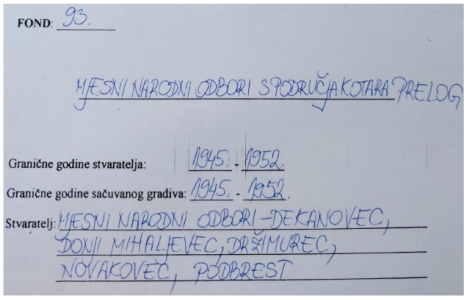
Lokacija izvornika
Državni arhiv za Međimurje

Preuzimanje
Fond je preuzet od Državnog arhiva Varaždin prema Ugovoru o razgraničenju 2008. godine. Ugovor o razgraničenju i preuzimanje prava i obaveza nastalih razgraničenjem DAVŽ i DAM, 4. rujna 2008. godine (KLASA: 612-06/08-01/5 i URBROJ: 2186-26-01-08-1).

Vrsta zapisa:
Tekst

Vrsta sadržaja:
Knjige/Tisak

Arhivska oznaka:
HR-DAM-93

FOND: 93.

MJESNI NARODNI ODBORI S PODRUČJA KOTARA PRELOG

Granične godine stvaratelja: 1945. - 1952.

Granične godine sačuvanog gradiva: 1945. - 1952.

Stvaratelj: MJESNI NARODNI ODBORI – DEKANOVEC, DONJI MIHALJEVEC, DRŽIMUREC, NOVAKOVEC, PODBREST

Naslov:
Mjesni narodni odbori s područja kotara Prelog (arhivski fond, 1945-1952)

Vrijeme nastanka:
1945-1952 g.

Razina:
Fond

Klasifikacija:
A.5.7. - Mjesna uprava (1945-1990)

Sadržaj:
Fond sadrži zbirno gradivo manjih mjesnih narodnih odbora sa područja kotara Prelog. Obuhvaća gradivo poput zapisnika sjednica Mjesnog narodnog odbora i komisija, uredske spisovodstvene evidencije stvaratelja, financijsku dokumentaciju (naplate i otpisi poreza, evidencije, planovi budžeta, iskazi naplaćenih doprinosa, porezne prijave, isplatne liste i sl.) i dr.

Količina:
2 Kutija

3 Knjiga

0.25 Dužni metar

Vrsta gradiva:
Spisi

Zapisnici sjednica

Građevinske dozvole

Uredske evidencije

Jezik:
Hrvatski

Pismo:
Latinica

Posjednik:
Državni arhiv za Međimurje

Licenca:
Javno dobro

Mjesto (grad/općina):
Čukovec (Prelog)

Donji Hrašćan (Donji Kraljevec)

Donji Mihaljevec (Sveta Marija)

Donji Pustakovec (Donji Kraljevec)

Držimurec (Mala Subotica)

Hemuševec (Prelog)

Novakovec (Podturen)

Palovec (Mala Subotica)

Orehovica (OREHOVICA)

Podbrest (Orehovica)

Strelec (Mala Subotica)

Oznaka arhiva:
HR-DAM

Povijest:
Zakonom o promjeni naziva Narodnooslobodilačkih odbora (NN 3/1945) 24. srpnja 1945. godine osnovani su MNO Benkovec, Čukovec, Donji Hrašćan, Donji Mihaljevec, Donji Pustakovec, Držimurec, Hemuševec, Jurčevec, Novakovec, Orehovica, Palovec, Podbrest, Strelec i Sveti Križ kao teritorijalno - političke i gospodarsko - društvene formacije. Zakonom o administrativno-teritorijalnoj podjeli NRH (NN 60/1947) ukinuti su MNO Čukovec i MNO Hemuševec (pripojeni su MNO Draškovec), MNO Sv. Križ (pripojen MNO Podbrest), MNO Benkovec i MNO Jurčevec (pripojeni MNO Mala Subotica), MNO Strelec (pripojen MNO Držimurec) i MNO Donji Pustakovec (pripojen MNO Sveti Juraj u Trnju). Sukladno Zakonu o administrativno-teritorijalnoj podjeli u NRH (NN 84/1948) 20. listopada 1948. godine ukinut je MNO Donji Hrašćan (pripojen MNO Hodošan). Sukladno Zakonu o administrativno - teritorijalnoj podjeli u NRH (NN 16/1952) 24. travnja 1952. godine ukinuti su MNO-i Donji Mihaljevec, Držimurec, Novakovec, Orehovica, Palovec, Podbrest.

Status dostupnosti:
JAVNO

Napomene:
Napomena o izlučivanju
Ne postoje evidentirani podaci o izlučivanju kod stvaratelja. U Državnom arhivu u Varaždinu – Arhivski sabirni centar Štrigova postupak izlučivanja proveden je 2003. godine. Izlučeno je dokumentarno gradivo kojem su prošli rokovi čuvanja iz područja financija. O svim izlučivanjima postoji Zapisnik komisije o odabiranju i izlučivanju s točnim popisima izlučenog gradiva (01-22/3-2003, 6.11.2003. godine).

Napomena o sređenosti
Arhivistički sređeno

Napomena o tvarnim značajkama
Nosač zapisa je papir. Većina spisa je u dobrom stanju. Pojedini papiri su krhki i rubno veoma oštećeni od spajalica koje su korodirale. Prisutne su mrlje od prašine i razlivenih tekućina, oštećenja rubova uzrokovana neadekvatnim odlaganjem, utjecajem atmosferskih uvjeta i glodavaca.

Napomena o objavljivanju
Odobrena je objava onoga gradiva čiji sadržaj ne podliježe Općoj uredbi o zaštiti podataka (GDPR), odnosno Zakonu o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka (NN 42/18). Samo za osobnu uporabu i istraživački rad. Reproduciranje zabranjeno. Izrada digitalnih i tiskanih reprodukcija na zahtjev (kopiranje ili skeniranje cjelovitog rada dopušteno je uz pisanu suglasnost autora).

Napomena o distribuciji
Umnožavanje je dozvoljeno sukladno Pravilniku o korištenju arhivskog gradiva i Pravilniku o radu čitaonice Državnog arhiva za Međimurje.

Obavijesno pomagalo
Državni arhiv za Međimurje

Obavijesno pomagalo
Sumarni inventar

Preuzimanje
Gradivo MNO-a Prelog predano je na čuvanje 1962. godine Arhivskom centru Čakovec Historijskog arhiva u Varaždinu. Gradivo je premješteno iz Čakovca u Arhivski sabirni centar Štrigova 2002. godine (2008. godine osnovan je Državni arhiv za Međimurje sa sjedištem u Štrigovi čime gradivo prelazi pod nadležnost te institucije). Sređivanje gradiva započelo je 2024. godine i završilo iste godine izradom sumarnog inventara i označavanjem tehničkih jedinica.
Ugovor o razgraničenju i preuzimanje prava i obaveza nastalih razgraničenjem DAVŽ i DAM, 4. rujna 2008. godine (KLASA: 612-06/08-01/5 i URBROJ: 2186-26-01-08-1).

Vrsta zapisa:
Tekst

Vrsta sadržaja:
Tekstualni dokumenti

Arhivska oznaka:
HR-DAM-190

Naslov:
Poljoprivredne zadruge s područja kotara Prelog (arhivski fond, 1947-1963)

Vrijeme nastanka:
1947-1963 g.

Razina:
Fond

Klasifikacija:
G.2.1.3. - Zadruge (1945-1990)

Sadržaj:
Fond se sastoji od financijske dokumentacije, općih spisa, zapisnika sjednice, popisa i druge dokumentacije važne za rad i djelovanje stvaratelja.

Količina:
0.5 Dužni metar

5 Kutija

3 Knjiga

Vrsta gradiva:
Financijska dokumentacija

Spisi

Zapisnici sjednica

Uredske evidencije

Jezik:
Hrvatski

Pismo:
Latinica

Posjednik:
Državni arhiv za Međimurje

Licenca:
Javno dobro

Mjesto (grad/općina):
Čehovec (Prelog)

Mala Subotica (MALA SUBOTICA)

Palovec (Mala Subotica)

Orehovica (OREHOVICA)

Podbrest (Orehovica)

Vularija (Orehovica)

Donji Mihaljevec (Sveta Marija)

Držimurec (Mala Subotica)

Goričan (GORIČAN)

Kotoriba (KOTORIBA)

Štefanec (Čakovec)

Domašinec (DOMAŠINEC)

Hodošan (Donji Kraljevec)

Donji Pustakovec (Donji Kraljevec)

Oznaka arhiva:
HR-DAM

Povijest:
PZ Domašinec djelovao je na području sela Domašinec i zaselka Kvitrovec koji je danas sastavni dio sela, te jedno kraće vrijeme nakon pripajanja PZ Turčišće proširila je svoju djelatnost i na to mjesto. Osnovana je zaključkom osnivačke skupštine zadruge koja je bila održana 6. travnja 1946. godine, a pravila je kasnije potvrdio nadležni NOK Prelog. Također je zadruga registrirana kod Okružnog privrednog suda u Zagrebu, 19. studenog 1954. godine, rješenjem broj 320/54. Bavila se poljoprivrednom proizvodnjom, organizirala i unapređivala poljoprivrednu proizvodnju, štedno kreditnim poslovima, uzgojem stoke, tovom svinja te uzgojem peradi. Također je vršila zajedničku zaštitu stoke, doradu i preradu poljoprivrednih proizvoda te njihov otkup. Neke od ostalih djelatnosti bile su i trgovina na malo i veliko, nabava i prodaja drugih potrebnih proizvoda, mješovite robe, građevnog materijala i ogrjeva. Prije spomenuta PZ Turčišće bila je pripojeno tokom 1960. godine, točan datum i broj rješenja nije poznat iz dostupnog gradiva koje se obradilo, ali moguće da postoji u sklopu fonda tog stvaratelja. Od poznatih podataka zna se kako je osnovana 20. kolovoza 1945. godine, upisana kod Okružnog suda u Varaždinu rješenjem broj 11800/45, a u zadružni registar NOK-a Prelog 18. svibnja 1948., pod rješenjem broj 3544/48.
PZ Donji Pustakovec osnovana je 4. veljače 1949. godine na njezinoj osnivačkoj skupština održanoj toga datuma a upisana u zadružni registar 18. veljače iste godine. Djelovala je na području sela Donji Pustakovec, a zbog vrlo malog opsega sačuvanog gradiva teško je rekonstruirati njezinu povijest i djelatnost kroz godine. Zna se kako je jedno vrijeme nosila naziv Seljačka radna zadruga Partizanka Donji Pustakovec. Od sačuvanog gradiva ostalo je rješenje o registraciji, pravila zadruge, zapisnik godišnje skupštine te spisak članova upravnog odbora. Što se tiče njezinih djelatnosti i funkcija, iz pravila su vidljivi sljedeći zadaci: organizirati naprednu poljoprivredu na zadružnom imanju (nabavljati potrebna proizvodna sredstva, vršiti proizvodnju najrentabilnijih kultura, koristiti plodored kultura i uvoditi nove kulture s većom proizvodnošću), raditi na unapređenju stočarstva, stvaranje vlastitih pogona za preradu poljoprivrednih proizvoda, organizirati prodaju, usavršavati poslovanje zadruge kroz seminare i predavanja.
PZ Hodošan osnovana je 3. svibnja 1947. godine, a upisana u zadružni registar rješenjem NOK-a Prelog br. 14472/47, 28. svibnja 1947. godine. Promjenama zakonske regulative bilo je potrebno kao i kod drugih zadruga uskladiti i dopuniti vlastita pravila djelovanja što je ovaj stvaratelj izvršio na izvanrednoj skupštini održanoj 11. prosinca 1954. godine, a NOK Čakovec isto je potvrdio 24. siječnja 1955. rješenjem broj 454/55. Djelovala je na području sela Hodošan. Predmet poslovanja ove zadruge bili su poljoprivredna proizvodnja, organizacija prodaje proizvoda zadruge, trgovina industrijskom i drugom robom te ugostiteljstvo. Kasnijim proširenjima djelatnosti stvaratelj se bavio i štedno kreditnim poslovima, uzgojem svinja, tovom stoke i uzgojem peradi a od sporednih djelatnosti industrijskom preradom voća i proizvodnjom voćnih sokova te nabavom na veliko i malo mješovite i građevinske robe.
PZ Čehovec je bila dio PZ Sveti Juraj u Trnju do 7. ožujka 1955. godine kada su zadrugari iz sela Čehovec izrazili želju za formiranjem samostalne poljoprivredne zadruge. Također je nakon diskusije bilo zaključeno kako će s radom početi 1. travnja 1955. Osnivačka skupština bila je održana

21. ožujka 1955. godine, kada su donesena i prihvaćena pravila, tarifni pravilnik te utvrđena visina udjela koji se mora uplatiti prilikom pristupanja u zadrugu. Registrirana je bila rješenjem broj 1388755 od 25. listopada 1955. godine. Na temelju te registracije bavila se je otkupom poljoprivrednih proizvoda, trgovinom industrijske robe na malo te ogrijevnim i građevnim materijalima.

PZ Donji Mihaljevec osnovana je 1946. godine a na drugome mjestu piše kako je to učinjeno na osnivačkoj skupštini održanoj 20. kolovoza 1948. godine. Svoje poslovanje uskladila je donošenjem novih pravila 18. ožujka 1954. koja su odobrena rješenjem 451/55, 24. siječnja 1955. od strane NOK Čakovec. Ponovnu registraciju zbog zakonskih promjena izvršila je rješenjem broj 2666/56 od 6. prosinca 1956. godine. Njezine djelatnosti bile su trgovina industrijskom robom na malo, ugostiteljstvo, otkup poljoprivrednih proizvoda, košaraštvo te ostale djelatnosti od važnosti za život sela i zadrugara.

PZ Držimurec osnovana je 1946. godine, datum iz gradiva koje je sačuvano nije poznat. Također ostaje zabilježeno kako je zadruga osnovana 15. ožujka 1948. godine. Zadnja registracija djelatnosti bila je izvršena rješenjem broj 206/55 od 18. lipnja 1955. godine. Bavila se sljedećim djelatnostima: trgovina industrijske robe na malo, neposredni otkup poljoprivrednih proizvoda, ugostiteljstvo, vlastitom poljoprivrednom proizvodnjom, zanatstvom i uslužnim djelatnostima vozilima (vjerojatno traktor) te štedno kreditnim poslovanjem.

PZ Goričan osnovana je 1945. godine. Ponovno je registrirana rješenjem broj 1698/57 od 12. lipnja 1957. godine. Pravila ove zadruge odobrena su na izvanrednoj skupštini zadrugara održanoj 22. studenog 1958. godine a priznata od strane NOO Donji Kraljevec pod brojem 02/3-3379/5-59, od 16. siječnja 1959. godine. Njezine registirana djelatnosti bile su otkup poljoprivrednih proizvoda, trgovina industrijskom robom i građevinskim materijalom na malo, otkupom i prodaja predmete kućne radinosti na malo i veliko, unapređenje poljoprivredne proizvodnje te štedno kreditno poslovanje.

PZ Mala Subotica osnovana je na osnivačkoj skupštini zadrugara održanoj 24. lipnja 1945. godine. Iz sačuvanog gradiva može se vidjeti rješenje o upisu zadruge u zadružni registar rješenjem broj 194/54 s prijepisom iz svibnja 1955. godine. Pravila ove zadruge su prihvaćena i odobrena rješenjem NOK Prelog 6799/54 od 30. rujna 1954. godine. Djelatnosti ove zadruge bile su raditi na povećanju produktivnosti rada i unapređivati poljoprivrednu proizvodnju, osnivati zadružne ekonomije, otkup, prerada i prodaja poljoprivrednih proizvoda, opskrba članova potrebnim materijalima za proizvodnju kroz suradnju sa državnim poduzećima i drugim zadrugama te drugim djelatnostima bitnim za kulturi, prosvjetni i materijalni život u selu. Ističe se ekonomija PZ Mala Subotica osnovana kao samostalni pogon rješenjem broj 03/3-4691/1-1961 od 25. prosinca 1961. godine. Bavila se proizvodnjom svih vrsti poljoprivrednih proizvoda, uzgojem rasplodne stoke i svinja, tovom junadi i svinja, nabavom materijala potrebnih za rad te vršenje uslugu pomoću poljoprivrednih strojeva. Također je prošila svoju djelatnost na područje Orehovice, jer je 1. srpnja 1962. izvršeno spajanje u jednu zajedničku ekonomiju.

PZ Kotoriba osnovana je 1. srpnja 1945. godine. temeljem pravila koja su odobrena rješenjem 250/45 od 21. rujna 1945. godine. Ponovna registracija djelatnosti odobrena je rješenjem broj 387/55 od 18. travnja 1955. godine. Nova usklađena pravila odobrio je NOK Čakovec koji je preuzeo nadležnost od NOK Prelog 24. siječnja 1955, broj 1023/55. Kasnijim usklađivanjima zadružna pravila su donijeta i prihvaćena na izvanrednoj skupštini zadruge održane 7. prosinca 1958. godine te potvrđena od strane NOO Kotoriba. Bavila se sljedećim granama djelatnosti: poljoprivredna proizvodnja, otkup poljoprivrednih proizvoda, nabava i prodaja ogrijevnog i građevinskog materijala, otkupom i organizacijom kućne radinosti (košare, cekeri i četke) te usluge poljoprivrednim strojevima.

PZ Orehovica je osnovna tokom 1945. godine, no iz sačuvanog gradiva nije moguće pronaći točan datum. Iz onog što jest sačuvano vidljivo je kako je zadruga registrirana rješenjem broj 399/55, također s nepoznatim datumom. Zadružna pravila koja su odobrena na skupštini ove zadruge održane 18. studenog 1958. prihvaćena su i odobrena od strane NOK

Čakovec 15. lipnja 1959. godine. Ta pravila su bila proslijeđena u Zagreb no nisu u trenutku pisanja izvještaja bila registrirana s njihove strane. Na osnovu tog registracijskog postupka bavila se je ova zadruga sljedećim djelatnostima: poljoprivrednom proizvodnjom, otkupom poljoprivrednih proizvoda, usluge poljoprivrednim strojevima te ostala trgovina; nisu se bavila nikakvim nepoljoprivrednim djelatnostima.
PZ Palovec je prema rješenju iz svibnja 1956. osnovana 1. ožujka 1953. godine,a NOK Prelog prihvatio je osnivanje i registraciju ove zadruge, rješenjem broj 1736/53 od 11. ožujka 1953. godine. Prema tome rješenju bavila se je sljedećim djelatnostima trgovinom industrijske robe na malo, neposrednim otkupom poljoprivrednih proizvoda, štedno kreditnim poslovanjem te organizacijom i unapređenjem poljoprivredne proizvodnje na svome području te uslužnom djelatnošću poljoprivrednim strojevima.
PZ Podbrest osnovana je u ožujku 1958. godine a sa radom je službeno započela 1. travnja iste godine. Svoju djelatnost registrirala je kao i sve druge poljoprivredne zadruge, rješenjem broj 699/58. Bavila se je sljedećim djelatnostima: trgovinom industrijske robe, građevnog i ogrijevnog materijala na malo, otkupom poljoprivrednih proizvoda i njihovom prodajom te poljoprivrednom proizvodnjom vlastite ekonomije kao i organizacijom i unapređenjem proizvodnje na svome području. Do usklađivanja vlastitih pravila došlo je 30. rujna 1959., rješenjem broj 1859/59.
PZ Štefanec osnovana je 10. svibnja 1948. godine a registrirana je rješenjem broj 536/54. Pravila zadruge prihvaćena od zadružnog savjeta na godišnjoj skupštini održanoj 16. studenog 1958. godine. Bavila se je na temelju spomenute registracije slijedećim djelatnostima: trgovinom industrijske robe, otkupom i prodajom poljoprivrednih proizvoda, unapređenjem poljoprivredne proizvodnje te kontrahažom i kooperacijom sa članovima i kreditno štednim poslovanjem.
PZ Vularija osnovana je 1945. godine a njezina pravila nisu bila potvrđena od strane nadležnih vlasti, valjda su tek kasnije isto dobili. Ponovno je osnovana osnivačkom skupštinom održanom 27. veljače 1948. godine. Registracija je tako provedeno pod starim pravilima pod brojem 388/54 od 18. prosinca 1954. godine. Na temelju toga bavili su se poljoprivrednom djelatnošću na vlastitom zemljištu, unapređenjem poljoprivrede na članskim zemljištima putem kooperacije, otkupom poljoprivrednih proizvoda, traktorskim uslugama svojim članovima i drugim poljoprivrednicima te štedno kreditnim poslovanjem.

Status dostupnosti:
JAVNO

Napomene:
Napomena o izlučivanju
Ne postoje evidentirani podaci o izlučivanju kod stvaratelja.

Napomena o sređenosti
Arhivistički sređeno.

Napomena o tvarnim značajkama
Gradivo je u relativno zadovoljavajućem stanju očuvanosti sačuvano, iako su na jednom broju dokumenata prisutne mrlje od vlage. Također ima dokumenata koji su očito uslijed korištenja i uvjeta čuvanja poderani, rubovi zavijeni ili na neki drugi način oštećeni. Pisani su većinom pisaćim mašinama jasno vidljivi iako ima onih na kojima je boja počela blijediti i slabije se može čitati, obrasci su popunjavani i olovkom ili kemijskom olovkom. Dio je pisan i olovkom te se ponekad slabije vidi. Prilikom obrade maknute su sve metalne spajalice i ostali metalni dijelovi a na pojedinim listovima prisutna su oštećenja od metalnih predmeta koji su protokom vremena korodirali i time napravili fizičku štetu samim dokumentima.

Napomena o objavljivanju
Odobrena je objava onoga gradiva čiji sadržaj ne podliježe Općoj uredbi o zaštiti podataka (GDPR), odnosno Zakonu o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka (NN 42/18). Samo za osobnu uporabu i istraživački rad. Reproduciranje zabranjeno. Izrada digitalnih i tiskanih reprodukcija na zahtjev (kopiranje ili skeniranje cjelovitog rada dopušteno je uz pisanu suglasnost autora).

Napomena o distribuciji
Umnožavanje je dozvoljeno sukladno Pravilniku o korištenju arhivskog gradiva i Pravilniku o radu čitaonice Državnog arhiva za Međimurje.

Obavijesno pomagalo
Sumarni inventar

Lokacija izvornika
Državni arhiv za Međimurje

Preuzimanje
Fond je preuzet od Državnog arhiva u Varaždinu na temelju Ugovora o razgraničenju nadležnosti i preuzimanju prava i obveza nastalih razgraničenjem koji su sklopili Državni arhiv za Međimurje i Državni arhiv u Varaždinu 4. rujna 2008. godine, KLASA: 612-06/08-01/5, URBROJ: 2186-26-01-08-1.

Vrsta zapisa:
Tekst

Vrsta sadržaja:
Tekstualni dokumenti

Arhivska oznaka:
HR-DAM-253

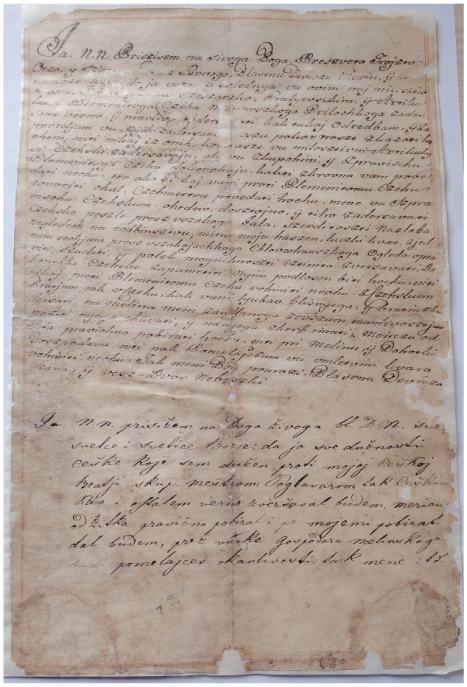
Naslov:
Mlinarski ceh u Prelogu i slijednik Mlinarsko pogrebno društvo u Prelogu (arhivski fond,1832-1943)

Vrijeme nastanka:
1832-1943 g.

Razina:
Fond

Klasifikacija:
I. - DRUŠTVA, UDRUGE, UDRUŽENJA

Sadržaj:
Prvi arhivski dokument donosi nam Pravila mlinarskog ceha iz 1832. godine, u kojima su službeno upisane nove cehovske odredbe s primarnim ciljem obuhvaćanja svih onih mlinara s područja Međimurja koji do tog trenutka nisu bili uključeni u rad formalnih strukovnih udruženja. Sukladno sačuvanoj historiografskoj građi, ova je inicijativa predstavljala ključan korak prema standardizaciji mlinarskog obrta na širem regionalnom prostoru. Nadovezujući se na proces institucionalizacije, drugi arhivski komad prikazuje opsežnu Knjigu završnih računa, unutar koje su pedantno i detaljno zabilježeni blagajnički završni obračuni u periodu od 1834. do 1840. godine, pružajući time dragocjen uvid u ekonomske tokove i stabilnost ceha u prvoj polovici 19. stoljeća. Nadalje, treća podrazina, naslovljena Opći poslovi mlinarskog ceha, sadržava statut samog ceha iz 1836. godine te svečani predložak zakletve cehmeštra, što svjedoči o strogoj internoj hijerarhiji i pravno-religioznim temeljima na kojima je udruženje počivalo. Četvrta podrazina, koja nosi naslov Knjiga blagajne mlinarskog ceha u Prelogu, donosi iscrpne financijske podatke o cjelokupnom poslovanju kroz godine, ali i iznimno vrijedne popise primljenih majstora te kalfi i mladenaca, čime se precizira struktura obrtničke radne snage tog vremena. Konačno, peti predmet pod nazivom Mlinarsko pogrebno društvo sadržava cjelovitu financijsku dokumentaciju izravnog slijednika mlinarskog ceha, čime se zorno prikazuje transformacija ove povijesne institucije u novije oblike socijalne i staleške uzajamne pomoći.

Količina:
0.09 Dužni metar

40 List

3 Knjiga

Vrsta gradiva:
Financijska dokumentacija

Pravila/protokol ceha

Knjige

Jezik:
Hrvatski

Latinski

Mađarski

Pismo:
Latinica

Posjednik:

Državni arhiv za Međimurje

Licenca:
Javno dobro

Mjesto (grad/općina):
Prelog (PRELOG)

Oporovec (Prelog)

Otok (Prelog)

Podbrest (Orehovica)

Orehovica (OREHOVICA)

Trnovec (Nedelišće)

Oznaka arhiva:
HR-DAM

Povijest:
Hidrografski potencijal rijeke Drave odigrao je ključnu ulogu u ekonomskoj profilaciji i prostorno-organizacijskom razvoju trgovišta Prelog tijekom ranog novog vijeka. Specifični geografski uvjeti te stalna potreba za prerađivačkim kapacitetima uvjetovali su rano formiranje mlinarske djelatnosti na dravskim vodenicama. Dok su u prvoj polovici 18. stoljeća preloški mlinari djelovali u sklopu krovnog i mješovitog Velikog ceha (utemeljenog 1747. godine), potkraj stoljeća dolazi do značajnih strukturalnih promjena. Jačanjem lokalnoga gospodarstva, akumulacijom kapitala te porastom broja specijaliziranih majstora i postrojenja na vodi, mlinarska struka ostvaruje kritičnu masu članstva i stabilne prihode. Taj proces unutarnje diferencijacije rezultirao je formalnim izdvajanjem mlinara iz labavog okrilja Velikog ceha i utemeljenjem samostalne strukovne korporacije – Ceha mlinara u Prelogu.
Pravni temelj i formalni legitimitet preloškoga Mlinarskog ceha definiran je kroz vladarske akte unutar habsburškog zakonodavstva. Prilikom opće unifikacije obrtničkog prava, kraljica Marija Terezija je državnim aktom od 23. listopada 1778. godine u Beču službeno potvrdila autonomna cehovska pravila i izdala povlastice za preloške mlinare. Ova terezijanska povelja dodijelila je cehu punu pravnu autonomiju i monopol nad obavljanjem mlinarske djelatnosti te prateće prerađivačke industrije u trgovištu i njegovu širem gravitacijskom području. Pravna pravila, pisana na regionalnom kajkavskom književnom jeziku, strogo su normirala unutarnju disciplinu, tehničke standarde te odnose unutar staleške hijerarhije, čime su mlinari bili izravno zaštićeni od nelojalne konkurencije neregistriranih pojedinaca.
Gospodarska snaga Mlinarskog ceha počivala je na specifičnoj tehničko-tehnološkoj bazi dravskih mlinova-vodenica (brodskih mlinova), koji su predstavljali složene i skupe drvene konstrukcije sidrene na riječnim tokovima. Zbog promjenjivog vodostaja, opasnosti od poplava i potrebe za regulacijom riječnih puteva, rad ceha bio je usko povezan sa specifičnim hidrografskim i koncesijskim pravima. Ceh je funkcionirao kao vrhovno regulatorno tijelo koje je određivalo točne lokacije za postavljanje mlinova na Dravi, kontroliralo tehničku ispravnost mlinskih postrojenja (kola, stupa i žrvnjeva) te nadziralo važuće kapacitete kako bi se spriječile prijevare pri naplati mlinske provizije (umića). Zbog visoke koncentracije mlinova, Prelog je izrastao u ključno prerađivačko i distributivno čvorište žitarica za šire područje Donjeg Međimurja.
Unutarnja organizacija ceha pratila je tradicionalni srednjoeuropski model podijeljen na tri temeljna staleška stupnja: šegrte, kalfe (djetiće) i majstore. Proces obuke za mlinarskog majstora bio je izrazito zahtjevan zbog nužnosti svladavanja specifičnih tesarskih, hidrografskih i mlinarskih vještina. Nakon višegodišnjeg naukovanja kod priznatog majstora, šegrt je polagao ispit i postajao kalfa, nakon čega je uslijedila obveza stručnog usavršavanja u drugim regijama i na drugim riječnim sustavima

(vandranje). Kruna procesa bila je izrada remek-djela (majsterštik) pred cehovskom komisijom, što je u mlinarskoj struci često uključivalo izradu ili popravak ključnih i tehnički najsloženijih dijelova mlinskog mehanizma. Na čelu ceha nalazio se birani cehmeštar (cehovski majstor) koji je vodio administraciju, upravljao financijama i predsjedao cehovskim sastancima (spravišćima).
Materijalno i pravno središte cehovskog autonomnog života predstavljala je cehovska ladica (škrinja), u kojoj su se čuvali izvornici terezijanskih povlastica iz 1778. godine, matice članova, knjige blagajne te cehovski pečatnjak kojim su se ovjeravale majstorske diplome i službeni dopisi. Sastanci su se održavali redovito četiri puta godišnje (kvatembarski skupdohodi), pri čemu je otvaranje ladice označavalo početak službenog zasjedanja. Uz primarnu ekonomsku ulogu, ceh je posjedovao snažnu religijsku i socijalnu komponentu. Mlinari su kao kompaktna korporacija s vlastitom cehovskom zastavom obvezno sudjelovali u crkvenim svečanostima i procesijama u Župi sv. Jakoba u Prelogu. Udruženje je djelovalo i kao sustav uzajamne pomoći; iz zajedničke blagajne izdvajala su se sredstva za pomoć bolesnim članovima te za materijalno zbrinjavanje udovica i siročadi preminulih mlinara.
Slabljenje i konačni slom mlinarskog cehovskog sustava nastupili su tijekom 19. stoljeća pod utjecajem općih procesa modernizacije, industrijalizacije i prodora ranokapitalističkih ekonomskih odnosa. Kruti cehovski propisi koji su ograničavali konkurenciju, fiksirali cijene usluga i sprječavali slobodan unos novih tehnoloških rješenja postali su kočnica daljnjem gospodarskom razvoju. Tradicionalni mlinovi na vodenicama s vremenom su se suočili s konkurencijom modernijih i učinkovitijih paromlina, čime je cehovska prerađivačka struktura izgubila svoj dotadašnji monopol. Zakonodavni kraj institucije formaliziran je donošenjem austrijskog Obrtnog zakona iz 1859. godine, odnosno kasnijim ugarskim zakonskim člancima iz 1872. godine, kojimamsu povlašteni obrtnički cehovi u cijeloj državi ukinuti. Preostala imovina i regulatorne funkcije Ceha mlinara prenesene su na moderne obrtne zadruge i komore, čime je završeno stoljetno razdoblje cehovske kontrole nad dravskim mlinarenjem u Prelogu.

Status dostupnosti:
JAVNO

Napomene:
Napomena o izlučivanju
Gradivo se ne izlučuje, čuva se trajno.

Napomena o sređenosti
Arhivisitički sređeno

Napomena o restauriranju
Restaurirano je 5 knjiga, Knjiga mlinarskog ceha u Prelogu,1833-1943 (3 knjige), Zapisnici obrtničkog društva (Velikog ceha) u Prelogu, 1864-1925 (1 knjiga) i Pravila ceha mehaničara, bravara, tesara, kolara, izrađivača lukova, remenara, kožara, sedlara, stolara, strugača, zlatara, klobučara, klanfara i vapnara u Prelogu, 1778 (1 knjiga). Postupak je započet 28.6.2021. a završen 16.6.2023. (klasa: 612-06/21-35/01, ur. broj: 2109-16-21-01 i klasa: 612-06/21-35/01, ur. broj: 2109-16-21-01) Restauratorsko-konzervatorski poslovi odrađeni u Državnom arhivu u Pazinu.

Napomena o restauriranju
Ovaj zahtjevan proces službeno je započeo 28. lipnja 2021. godine, a uspješno je priveden kraju 13. lipnja 2023. godine (KLASA: 612-06/21-35/01, UR.BROJ: 2109-16-21-01). Specijalizirani restauratorsko-konzervatorski poslovi povjereni su stručnjacima u Državnom arhivu u Pazinu, čime je spriječeno dalje propadanje tinte i organskih podloga. Zahvaljujući toj intervenciji, gradivo je danas u dobrom fizičkom stanju te je u potpunosti dostupno istraživačima sukladno važećim zakonskim odredbama o arhivskom gradivu i arhivima.

Napomena o tvarnim značajkama
Nosač zapisa je papir ispisan rukom, pri čemu su kao sredstva za pisanje korištene crna i plava tinta te grafitna olovka. Stručnim konzerva-

torsko-restauratorskim pristupom uspješno je očuvan veći dio ove vrijedne arhivske građe. Time su osigurane trajna pohrana i dostupnost primarnih povijesnih izvora za buduća znanstvena istraživanja.

Napomena o objavljivanju
Odobrena je objava onoga gradiva čiji sadržaj ne podliježe Općoj uredbi o zaštiti podataka (GDPR), odnosno Zakonu o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka (NN 42/18). Samo za osobnu uporabu i istraživački rad. Reproduciranje zabranjeno. Izrada digitalnih i tiskanih reprodukcija na zahtjev (kopiranje ili skeniranje cjelovitog rada dopušteno je uz pisanu suglasnost autora).

Napomena o distribuciji
Umnožavanje je dozvoljeno sukladno Pravilniku o korištenju arhivskog gradiva i Pravilniku o radu čitaonice Državnog arhiva za Međimurje.

Biografija/povijest
Arhivsko gradivo fonda prvotno je formirano unutar samih cehovskih udruženja. Temeljem službenog Ugovora o razgraničenju i preuzimanje prava i obaveza nastalih razgraničenjem DAVŽ i DAM, 4. rujna 2008. godine (KLASA: 612-06/08-01/5 i URBROJ: 2186-26-01-08-1) između DAVŽ i DAM, arhivsko gradivo je prešlo u nadležnost Državnog arhiva za Međimurje. Neposredno nakon preuzimanja fonda, arhivisti su proveli detaljnu stručnu evaluaciju zatečenoga stanja dokumenata. S obzirom na starost i tvarna obilježja građe, koja obuhvaća osjetljive nosače poput papira, utvrđena je nužnost provođenja cjelovitog i visokostručnog postupka restauracije i konzervacije. Ovaj zahtjevan proces službeno je započeo 28. lipnja 2021. godine, a uspješno je priveden kraju 13. lipnja 2023. godine (KLASA: 612-06/21-35/01, UR.BROJ: 2109-16-21-01). Specijalizirani restauratorsko-konzervatorski poslovi povjereni su stručnjacima u Državnom arhivu u Pazinu, čime je spriječeno dalje propadanje tinte i organskih podloga. Zahvaljujući toj intervenciji, gradivo je danas u dobrom fizičkom stanju te je u potpunosti dostupno istraživačima sukladno važećim zakonskim odredbama o arhivskom gradivu i arhivima. Predviđena je i njegova digitalizacija u suradnji s Hrvatskim državnim arhivom radi integracije i objave u Nacionalnom arhivskom informacijskom sustavu (NAIS).

Obavijesno pomagalo
Analitički inventar

Lokacija izvornika
Državni arhiv za Međimurje

Preuzimanje
Ugovor o razgraničenju i preuzimanje prava i obaveza nastalih razgraničenjem DAVŽ i DAM, 4. rujna 2008. godine (KLASA: 612-06/08-01/5 i URBROJ: 2186-26-01-08-1).

Vrsta zapisa:
Tekst

Vrsta sadržaja:
Tekstualni dokumenti